

פוליסת ביטוח חובה לרכב

הפוליסה והכיסוי הביטוחי בתוקף רק במידה ונרכש הכיסוי המתאים, ושולם כחוק ביטוח חובה, ובידי המבוטח תעודת ביטוח חובה בתוקף

(לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970)

פוליסה זו היא חוזה בין המבטח לבין בעל הפוליסה, שלפיו מסכים המבטח, בכפוף לתנאי פוליסה זו, לשלם תגמולי ביטוח, בקרות מקרה הביטוח בתקופת הביטוח.

1. הגדרות

בפוליסה זו:

- "בעל הפוליסה" מי שהתקשר עם המבטח בפוליסה זו, ושמו נקוב בתעודת הביטוח כבעל הפוליסה.
- "המבוטח" בעל הפוליסה, בעל הרכב, המחזיק ברכב כדין, וכל המשתמש ברכב בהיתר מאת מי מהם.
- "המבטח" מנורה מבטחים ביטוח בע"מ.
- "הרכב" כלי הרכב המנועי אשר פרטיו נקובים בתעודת הביטוח.
- "חוק הפיצויים" חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התש"ל-1975.
- "מקרה הביטוח" תאונת דרכים שבה היה מעורב הרכב, בעת ששימש את המבוטח לאחת או יותר מהמטרות המבוטחות לפי תנאי הפוליסה, ושבה נגרם נזק גוף לנפגע, וכן מאורע אשר החבות בגינו מכוסה לפי סעיף 3(ב) לפוליסה זו.
- "נזק גוף" מוות, מחלה, פגיעה, או ליקוי גופני, נפשי או שכלי, לרבות פגיעה בהתקן הדרוש לתפקוד אחד מאיברי הגוף, שהיה מחובר לגוף הנפגע בעת אירוע תאונת הדרכים*.
- "נפגע" אדם שנגרם לו נזק גוף בתאונת דרכים, למעט אם נגרם מפגיעת איבה כמשמעותה בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970*.
- "שימוש ברכב מנועי" נסיעה ברכב, כניסה לתוכו או ירידה ממנו, החנייתו, דחיפתו או גריירתו, טיפול דרך או תיקון דרך ברכב, שנעשו בידי המשתמש בו או בידי אדם אחר שלא במסגרת עבודתו, לרבות התדרדרות או התהפכות של הרכב, או התנתקות או נפילה של חלק מהרכב או מטענו תוך כדי נסיעה, וכן התנתקות או נפילה כאמור מרכב עומד או חונה, שלא תוך כדי טיפולו של אדם ברכב במסגרת עבודתו, ולמעט טעינתו של מטען, פריקתו, כשהרכב עומד*.
- "תאונת דרכים" מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה. ייראו כתאונת דרכים גם: מאורע שאירע עקב התפוצצות או התלקחות של הרכב, שנגרמו בשל רכיב של הרכב או בשל חומר אחר, החיוניים לכושר נסיעתו, אף אם האירוע נגרם על ידי גורם שמחוץ לרכב, וכן מאורע שנגרם עקב פגיעה ברכב שחנה במקום שאסור לחנות בו, או מאורע שנגרם עקב ניצול הכוח המכני של הרכב, ובלבד שבעת השימוש כאמור לא שינה הרכב את ייעודו המקורי. ואולם לא ייראה כתאונת דרכים מאורע שאירע כתוצאה ממעשה שנעשה במתכוון כדי לגרום נזק לגוף או לרכושו של אותו אדם, והנזק נגרם על ידי המעשה עצמו ולא על ידי השפעתו של המעשה על השימוש ברכב המנועי*.

* לתשומת לבך:

- ההגדרה המחייבת היא ההגדרה המופיעה בחוק הפיצויים במועד קורות מקרה הביטוח.
- "פקודת הביטוח" פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.
- "תגמולי ביטוח" סכומים שעל המבטח לשלם בגין נזק גוף, שנגרם לנפגע בקרות מקרה הביטוח, לפי תנאי פוליסה זו.

- "תעודת הביטוח" תעודה שהוציא המבטח בשל פוליסה זו, לפי סעיף 9 לפקודת הביטוח, או לפי תקנה 7 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010, והמהווה חלק בלתי נפרד מפוליסה זו.
- "תקופת הביטוח" התקופה המתחילה בתאריך תחילת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח, אך לא לפני המועד שבו הוחתמה תעודת הביטוח בחותמת הבנק, ומסתיימת בחצות בתאריך פקיעת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח. לעניין זה, "חותמת הבנק" - לרבות חותמת שהפיק מבטח בתיאום עם בנק, שהמפקח, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התש"מ"א-1981, אישר כי יש בה כדי להבטיח את מטרות פקודת הביטוח.

2. פרשנות

מונח שלא הוגדר בסעיף 1 יפורש כמשמעותו, במועד קרות מקרה הביטוח, בחוק הפיצויים או בפקודת הביטוח, לפי העניין.

3. חבות המבטח

- בכפוף לתנאי פוליסה זו, מבטח יחוב לפי הוראות סעיף 3 לפקודת הביטוח, לאמור:
- (א) כל חבות שהמבטח עשוי לחוב לפי חוק הפיצויים.
  - (ב) חבות אחרת, שלא לפי סעיף קטן (א), שהמבטח עשוי לחוב בשל נזק גוף, שנגרם לאדם על ידי השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש בו.
  - (ג) נזק גוף שנגרם למבטח בתאונת דרכים.

4. השתתפות עצמית

- (א) מבטח יהיה רשאי לנכות דמי השתתפות עצמית לנהג ששמו נקוב בתעודת הביטוח, בהתקיים כל התנאים לקיומה של תניה בדבר השתתפות עצמית, לפי תקנות ביטוח רכב מנועי (השתתפות עצמית)(הוראת שעה), התשס"ט-2008, ובכלל זה שבעל הפוליסה בחר בפוליסה אשר כוללת תניה בדבר השתתפות עצמית, שבחירה זו תועדה על ידי המבטח, וכן שבתעודת הביטוח נרשם שהפוליסה כוללת תניה בדבר השתתפות עצמית, בהתאם לתקנות האמורות.
- (ב) דמי ההשתתפות העצמית שרשאי המבטח לנכות מתגמולי הביטוח, בקרות מקרה ביטוח המכוסה לפי פוליסה זו, ובהתקיים התנאים שבסעיף קטן (א), יחושבו לפי סוג הנזק שנגרם, ולא יעלו על 25,000 ש"ח בגין נזק שאינו נזק ממון ו־7 ימי עבודה בגין אובדן השתכרות.

5. תחולה טריטוריאלית

חבות המבטח לפי פוליסה זו חלה אם מקרה הביטוח אירע בשטח מדינת ישראל או באזורים ובשטחים המפורטים בסעיף 3(ג) לפקודת הביטוח, בכפוף לאמור בו, אך מבלי לפגוע בכלליות סעיף 2(א1) לחוק הפיצויים.

6. מטרות השימוש המותרות

- (א) חבות המבטח לפי פוליסה זו חלה רק אם בעת קרות מקרה הביטוח, שימש הרכב את המבטח לאחת או יותר ממטרות אלה:
  - (1) מטרות חברתיות, פרטיות, או מטרות עסקיות של המבטח, שאינן נכללות בפסקאות (2) עד (4) להלן.
  - (2) מטרה עסקית של מבחן נהיגה מטעם רשות הרישוי ("טסט") ומטרה עסקית של הוראת נהיגה, שאינה השתלמות מעשית בנהיגה לפי תקנה 213א לתקנות התעבורה, ובלבד שמטרות אלה צוינו במפורש בתעודת הביטוח.

(3) מטרה עסקית של הסעת נוסעים ברכב כנגד תשלום, שכר או תמורה אחרת, ובלבד שהמטרה צוינה במפורש בתעודת הביטוח.

(4) מטרה עסקית של חילוץ או גריירה של רכב מנועי כנגד תשלום, שכר או תמורה אחרת, ובלבד שהמטרה צוינה במפורש בתעודת הביטוח.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אין פוליסה זו מכסה שימוש ברכב מנועי על בסיס חוזה שכירות, אם המשכיר השכיר את הרכב דרך עיסוק, אלא אם כן מטרה זו צוינה במפורש בתעודת הביטוח. לעניין זה, "חוזה שכירות" - למעט חוזה ליסינג-תפעולי או חוזה מקח-אגב-שכירות (ליסינג מימוני).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), אין פוליסה זו מכסה שימוש בכלי תחרוטי, שניתן עליו רישיון כלי תחרוטי, למעט שימוש בכלי כאמור בעת נהיגה ספורטיבית בקטע קישור או בעת נהיגה שאינה נהיגה ספורטיבית, שהותרה לפי סעיף 12(ד) לחוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2005 (להלן: "חוק הנהיגה הספורטיבית"), ואינה מכסה שימוש ברכב מנועי למטרות ספורט מוטורי של מרוץ כלי רכב, שנעשה בניגוד להוראות לפי חוק הנהיגה הספורטיבית. לעניין סעיף קטן זה, "כלי תחרוטי", "נהיגה ספורטיבית", ו"קטע קישור" - כהגדרתם בחוק הנהיגה הספורטיבית, ו"רישיון כלי תחרוטי" - כמשמעו בסעיף 6 לחוק האמור.

7. בני האדם הרשאים לנהוג ברכב

(א) רק בעל הפוליסה, בעל הרכב, המחזיק ברכב כדיון, וכל המשתמש ברכב בהיתר מאת מי מהם - רשאים לנהוג ברכב.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), נקבע בתעודת ביטוח שהוצאה לאופנוע או לרכב המסווג כ"מונית" ברישיון הרכב, כי חבות המבטח תכסה נהיגה ברכב רק בידי מי ששמו נקוב בתעודת הביטוח - רשאי לנהוג ברכב רק מי ששמו נקוב בתעודת הביטוח כאמור.

(ג) נהג ברכב מי שאינו רשאי לנהוג בו לפי הוראות סעיף זה - פטור המבטח מחבותו לפי פוליסה זו.

8. רישיון נהיגה

(א) מבטח פטור מחבותו לפי פוליסה זו, אם הנוהג ברכב לא היה בעל רישיון נהיגה בר תוקף בישראל לנהיגת כלי רכב מסוג כלי הרכב המבטוח, ובאופנוע - בעל רישיון נהיגה בדרגה המתאימה לנפח המנוע או הספקו. לעניין סעיף קטן זה, לא יראו הפרה של תנאי מתנאי רישיון הנהיגה כנהיגה בלא רישיון נהיגה בר תוקף.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א):

(1) המבטח לא יהיה פטור מחבותו לפי פוליסה זו, אם הנוהג ברכב היה בעל רישיון נהיגה בר תוקף כאמור בסעיף קטן (א), במועד כלשהו במשך 24 החודשים שקדמו למועד קרות תאונת הדרכים, ובלבד שבעת קרות מקרה הביטוח לא היה פסול מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה כאמור לפי הוראות שבחיקוק, פסק דין, החלטות בית משפט או רשות מוסמכת אחרת.

(2) אם השימוש ברכב מנועי היה למטרת השתלמות מעשית בנהיגה בהתאם לתקנה 213א לתקנות התעבורה, או מבחן נהיגה מטעם רשות הרישוי (להלן: "סטס") - לא יהיה המבטח פטור מחבותו לפי פוליסה זו, ובלבד שהנוהג ברכב הוא תלמיד נהיגה המלווה בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רישיון להוראת נהיגה, או שהנוהג ברכב בעת הסטס מלווה בידי בוחן מוסמך מטעם משרד התחבורה.

9. חובת הגילוי והפרתה

(א) הציג המבטח לבעל הפוליסה, טרם כריתת חוזה הביטוח, שאלה בעניין שיש בו כדי להשפיע על נכונותו של מבטח סביר לכרות את חוזה הביטוח, או שאלה המבקשת מידע אשר יכול להשפיע על חישוב שיעור דמי הביטוח (להלן: "שאלת חיתום") - על בעל הפוליסה להשיב על שאלת החיתום תשובה מלאה וכנה.

(ב) שאלות חיתום ותשובות בעל הפוליסה עליהן, יתועדו אצל המבטח ויפורטו בספח אשר יצורף לתעודת הביטוח (להלן: "הספח"), במתכונת שיוורה עליה המפקח על הביטוח. לא פעל המבטח לפי הוראות סעיף קטן זה - לא יהא זכאי לסעדים המפורטים בסעיף קטן

(ג).

(ג) השיב בעל הפוליסה לשאלת חיתום תשובה שלא היתה מלאה וכנה בעת שניתנה, ובשל התשובה נקבעו דמי ביטוח נמוכים מדמי הביטוח שהיו נקבעים אילו היה בעל הפוליסה עונה תשובה מלאה וכנה, או שבשל התשובה כאמור הסכים המבטח לכרות את חוזה הביטוח אף שלא היה מסכים לכך אילו ניתנה תשובה מלאה וכנה, וקרה מקרה הביטוח בטרם בוטל חוזה הביטוח - יחולו הוראות אלה:

(1) נפגע בעל הפוליסה עקב מקרה הביטוח - ישלם בעל הפוליסה למבטח פיצוי מוסכם בסכום השווה לפיצוי המגיע לבעל הפוליסה בשל נזק שאינו נזק ממון לפי סעיף 4(א)(3) לחוק הפיצויים, אך לא יותר מ- 10,000 ש"ח.

(2) בלי לגרוע מן האמור בפסקה (1), ישלם בעל הפוליסה למבטח פיצוי מוסכם בסכום של 2,500 ש"ח בעד כל נפגע שאינו בעל הפוליסה, אשר יפוצה על ידי המבטח עקב מקרה הביטוח, אך לא יותר ממחצית סכום הפיצויים שישולם לכל נפגע כאמור, ובלבד שסכום הפיצוי המוסכם הכולל לפי פסקה זו לא יעלה על 10,000 ש"ח.

(ד) מבטח רשאי לקזז מתגמולי הביטוח, המגיעים לבעל הפוליסה בגין נזק שאינו ממוני, עקב פגיעתו בתאונה, את סכומי הפיצוי המוסכם לפי סעיף קטן (ג), ובלבד שימסור לבעל הפוליסה הודעת קיזוז, שיפורטו בה נימוקי המבטח, אשר בגינם הוא מתכוון לקזז את הסכומים כאמור.

(ה) מבטח לא יהיה זכאי לפיצוי מוסכם לפי סעיף קטן (ג), אם ידע או שיכול היה לדעת, בעת כריתת חוזה הביטוח, שתשובת בעל הפוליסה לשאלת חיתום כפי שפורטה בספח, אינה מלאה וכנה, או שגרם לכך שתשובתו של בעל הפוליסה לא תהיה מלאה וכנה.

(ו) מבטח לא יהיה זכאי לכל סעד או תרופה, למעט פיצוי מוסכם לפי הוראות סעיף קטן (ג), ככל שהוא זכאי לו לפי הוראות אותו סעיף קטן, בכל הנוגע לחובות הגילוי וההודעה של בעל הפוליסה, לרבות בשל כל אחד מאלה:

(1) אי גילוי נאות של פרטים שעליהם נשאל בעל הפוליסה.

(2) הסתרת מידע מצד בעל פוליסה.

(3) מתן תשובה שאינה נכונה על ידי בעל פוליסה.

(4) אי מתן הודעה מאת בעל פוליסה על החמרת הסיכון.

10. הודעה על קרות מקרה הביטוח וביורור חבות המבטח

(א) קרה מקרה ביטוח - יודיע עליו המבטוח למבטח מיד לאחר שנודע לו על כך.

(ב) המבטוח ימסור למבטח, בתוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לביורור החבות והיקפה, ואם אינם ברשותו - עליו לעזור למבטח להשיגם.

(ג) לאחר שקיבל המבטח הודעה מהמבטוח או מכל מקור אחר על קרות מקרה הביטוח, יעשה המבטח מיד את הדרוש לביורור חבותו, ויודיע למבטוח אם החליט להכיר בחבותו לכיסוי מקרה הביטוח. עותק מהודעת המבטח יישלח גם לנפגע ולכל צד שלישי, אשר תבע מהמבטח תגמולי ביטוח בגין מקרה הביטוח.

11. טיפול בתביעות צד שלישי

(א) המבטח רשאי ליטול על עצמו את הטיפול בכל תביעה או הליך משפטי, שהוגשו או עלולים להיות מוגשים כנגד המבטוח, או לנהל בשמו של המבטוח, וכן רשאי המבטח להגיש בשם המבטוח הליך משפטי, הדרוש להגנה על זכויות המבטח.

(ב) למבטח יהיה שיקול דעת מלא בניהול ההליכים המפורטים בסעיף קטן (א), וביישוב כל הליך כאמור, לרבות בדרך של פשרה, בשמו של המבטוח, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להטיל על המבטוח חבות שלא תכוסה על ידי המבטח, למעט הפיצוי המוסכם לפי סעיף 9(ג).

(ג) על המבטוח לשתף פעולה עם המבטח לשם ביצוע ומימוש סמכויות המבטח, כמפורט בסעיף זה.

12. תשלום תכופ

הנפגע זכאי לקבל מן המבטח תשלום תכופ על חשבון תביעתו, בניסיונות ובתנאים הקבועים בסעיף 5 לחוק הפיצויים ובתקנות שלפיו.

13. חריגים לביטוח לפי פוליסה זו

- (א) בלי לגרוע מן האמור בפוליסה זו, לא יהיה המבטח חב בתשלום תגמולי ביטוח לפיה לנפגעים אלה:
 (1) מי שגרם לתאונה במתכוון.
 (2) מי שמתקיים בו האמור בסעיף 7(2) לחוק הפיצויים, לאמור - נהג ברכב בלי שנטל רשות מבעל הרכב או ממי שהחזיק בו כדין, וכן מי שמצוי ברכב בידועו שנוהגים בו כאמור.
 (3) מי שהרכב שימש לו או סייע בידו לביצוע עבירה פלילית, שנקבע לה עונש מאסר לתקופה העולה על 3 שנים (עבירת פשע).
 (ב) המבטח לא יהיה חב בתשלום כלשהו לפי הפוליסה בשל חבות שבחובה שאינה הפוליסה.

14. פטירת בעל הפוליסה

- (א) נפטר בעל הפוליסה - תעבור הבעלות בפוליסה לידי יורש הרכב, ויראו את היורש כבעל הפוליסה.
 (ב) אם לאחר פטירת בעל הפוליסה בוטח הרכב בפוליסת ביטוח נוספת לפוליסה זו, אשר הוצאה לפי דרישות פקודת הביטוח - תתבטל פוליסה זו ביום כניסתו לתוקף של הביטוח הנוסף כאמור, והמבטח ישיב ליורש הרכב את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו. החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח, ביחס שבין מספר הימים שנותרו במועד הביטול עד תום תקופת הביטוח המקורית, ובין מספר הימים שבתקופת הביטוח המקורית.

15. ביטול הפוליסה על ידי בעל הפוליסה

- (א) בעל הפוליסה רשאי, בהודעה למבטח, לבטל פוליסה זו בכל עת, אף לפני תום תקופת הביטוח.
 (ב) בוטלה הפוליסה לבקשת בעל הפוליסה - יחזיר בעל הפוליסה את תעודת הביטוח המקורית למבטח, כתנאי מוקדם לכניסת הביטול לתוקף. אבדה תעודת הביטוח המקורית, נגנבה או הושחתה - ימסור בעל הפוליסה למבטח הצהרה בכתב, שתיחתם בפני המבטח או סוכן הביטוח, בדבר נסיבות האובדן, הגניבה או ההשחתה, שיצוין בה כי הרכב עדיין בבעלותו או בחזקתו (להלן: "ההצהרה").
 (ג) ביטול הפוליסה על ידי בעל הפוליסה ייכנס לתוקפו במועד החזרת תעודת הביטוח המקורית, או במועד מסירת ההצהרה למבטח.
 (ד) בוטלה הפוליסה לפי סעיף זה - יחזיר המבטח לבעל הפוליסה בהקדם, ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו נכנס הביטול לתוקף, את דמי הביטוח ששולמו, בהפחתם סכומים אלה:
 (1) בעד תקופה של עד 7 ימים שבהם הפוליסה בתוקף, לרבות אם לא נכנסה לתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים.
 (2) בעד תקופה העולה על 7 ימים שבהם הפוליסה בתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים, בצירוף 0.3% מדמי הביטוח השנתיים בעד כל יום ביטוח, החל מהיום השמיני.
 (ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), ביטל בעל הפוליסה את הפוליסה עקב גניבת הרכב המבוטח, העברת הבעלות על הרכב לאדם אחר, יציאתו מכלל שימוש, או עקב פטירת הנהג ששמו נקוב כנהג יחיד בתעודת הביטוח - יחזיר המבטח לבעל הפוליסה את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו. החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח, ביחס שבין מספר הימים שנותרו, במועד הביטול, עד תום תקופת הביטוח המקורית, ובין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית.
 (ו) לסכום דמי הביטוח המוחזרים כאמור בסעיף קטן (ד), יתווספו הפרשי הצמדה למדד המחיריים לצרכן, מן המדד שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח, ועד למדד שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.

חלק 3

(ז) בעל הפוליסה יהיה זכאי להחזר דמי ביטוח לפי סעיף זה, גם אם הוגשה תביעה לתשלום תגמולי ביטוח בשל מקרה ביטוח שאירע לפני מועד ביטול הפוליסה.

16. ביטול הפוליסה על ידי המבטח

(א) מבטח רשאי לבטל את הפוליסה לפני תום תקופת הביטוח בשל מרמה מצד בעל הפוליסה, או בשל אי גילוי נאות של פרטים שנשאל עליהם טרם הוצאת הפוליסה. הפוליסה תבוטל בהודעה בכתב, אשר תכלול את הנימוקים לביטול (להלן: "הודעת ביטול"), ותימסר לבעל הפוליסה ביד כנגד אישור מסירה, או שתישלח לבעל הפוליסה בדואר רשום, והכל 21 ימים לפחות לפני התאריך שבו תבטל הפוליסה. נשלחה הודעת הביטול בדואר רשום - יראו את תאריך חתימת בעל הפוליסה על גבי אישור המסירה כתאריך מתן ההודעה. קיבל בעל הפוליסה הודעת ביטול - יחזיר למבטח את תעודת הביטוח המקורית מיד עם כניסת ביטול הפוליסה לתוקף, ואולם אין באי החזרת התעודה כאמור, כדי למנוע את כניסת ביטול הפוליסה לתוקף.

(ב) ביטול המבטח את הפוליסה - יחזיר לבעל הפוליסה בהקדם ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו החזיר בעל הפוליסה את תעודת הביטוח המקורית למבטח, את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו, ואם תעודת הביטוח המקורית אבדה, נגנבה או הושחתה - לא יאוחר מהמועד שבו מסר בעל הפוליסה למבטח הצהרה בכתב, שנחתמה בפני המבטח או סוכן הביטוח, בדבר נסיבות האובדן או ההשחתה כאמור.

(ג) החלק היחסי כאמור, יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח ביחס שבין מספר הימים שנותרו, במועד הביטול, עד תום תקופת הביטוח המקורית, ובין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית.

(ד) הועברה הבעלות על הרכב לאדם אחר (להלן: "הבעלים החדש") לפני מועד משלוח הודעת הביטול על ידי המבטח, כאמור בסעיף קטן (א), והמבטח ידע על העברת הבעלות לפני משלוח הודעת הביטול - לא תבוטל הפוליסה, אלא אם כן תישלח ההודעה על הביטול הן לבעל הפוליסה והן לבעלים החדש. הודעה כאמור תימסר ביד או בדואר רשום כנגד אישור מסירה, ויראו את תאריך חתימת הנמען על גבי אישור המסירה כמועד מתן ההודעה.

(ה) לסכום דמי הביטוח שהוחזרו לפי סעיף קטן (ב) ייתווספו הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, מן המדד שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח, ועד למדד שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.

(ו) בעל הפוליסה יהיה זכאי להחזר דמי ביטוח לפי סעיף זה, גם אם הוגשה תביעה לתשלום תגמולי ביטוח בשל מקרה ביטוח שאירע לפני מועד ביטול הפוליסה.

17. מקום שיפוט

תביעות לפי פוליסה זו יוגשו ויתבררו לפני בית המשפט המוסמך בישראל.

18. ביטוח כפל

(א) בוטח הרכב בפוליסת ביטוח נוספת, שהוצאה לפי דרישות פקודת הביטוח - יודיע בעל הפוליסה על כך למבטח מיד לאחר שנעשה ביטוח הכפל, או מיד לאחר שנודע לו על כך.

(ב) בביטוח כפל אחראים המבטחים כלפי המבוטח לחוד, ובינם לבין עצמם יישאו הם בתשלום תגמולי הביטוח בחלקים שווים.

19. התיישנות

(א) תקופת ההתיישנות של תביעה מכוח פוליסה זו היא 7 שנים מיום קרות מקרה הביטוח.

(ב) תקופת ההתיישנות, יכול שתוארך לפי הוראות חוק ההתיישנות, התשי"ח-1958.

(ג) במקרה ביטוח שאירע באזורים ובשטחים המפורטים בסעיף 3(ג) לפקודת הביטוח, תהיה תקופת ההתיישנות לפי הדין החל באותם אזורים או שטחים.

20. הודעות

- (א) הודעה למבטח מטעם בעל הפוליסה או מטעם הנפגע, תינתן למבטח לאחד מן המענים המפורטים להלן:
- (1) מען משרדו של המבטח כמצוין בתעודת הביטוח, או כל מען אחר בישראל, עליו יודיע המבטח בכתב לבעל הפוליסה או לנפגע.
- (2) מען משרדו של סוכן הביטוח, אשר שמו מופיע בתעודת הביטוח.
- (ב) הודעה של המבטח לבעל הפוליסה תינתן בכתב למען של בעל הפוליסה כמצוין בתעודת הביטוח, או לכל מען אחר בישראל, עליו יודיע בעל הפוליסה בכתב למבטח.
- (ג) אין באמור בסעיף זה כדי לסייג את דרישות סעיפים 15 ו-16 לעניין ביטול הפוליסה, או לגרוע מהן.

21. דו"ח תביעות

- (א) חודש לפני תום תקופת הביטוח או מיד בסיומה, אם היא מסתיימת באופן בלתי צפוי, ישלח המבטח לבעל הפוליסה דו"ח תביעות, שיפרט בו את כל התביעות שהוגשו עד לאותו מועד, ככל שהוגשו (להלן: דו"ח תביעות).
- (ב) בדו"ח התביעות יפרט המבטח, לגבי כל תביעה שהוגשה ב-3 השנים שקדמו למועד שליחת הדו"ח, או שהוגשה בתקופה שבה היה בעל הפוליסה מבוטח אצל המבטח, לפי הקצרה מביניהן, את פרטי הנהג המערב בתאונה.
- (ג) הוגשה תביעה במהלך החודש שלפני תום תקופת הביטוח - ישלח המבטח עדכון לדו"ח התביעות מיד עם הגשת התביעה.